

Koloniträdgårdsföreningen "Fritiden", Södra Utmarken

I januari 1951 ställdes enligt stadsfullmäktigebeslut medel till förfogande för ett omedelbart utläggande av området sedan minst 50 kolonister anmält sitt intresse.

De första 50 arrendekontrakten, som utfärdades av Ängelholms stads Drätselkammare, gällde för 20 år - under tiden 1951-01-01--1970-12-31. Lotterna omfattade 375 m². De två första åren fick det bli potatisodling för att få jorden i kultur.

Utdrag ur arrendekontrakt

4. För kolonilotten erläggs under de första 10 åren arrende efter 5 öre/m².
10. Det är icke tillåtet att inom koloniträdgårdsområdet åka cykel eller spela boll. Lösgående hund får ej medtagas eller insläppas inom området. Bin, kaniner, höns, duvor, katter eller andra husdjur få ej hysas inom området.
.....
1965 höjdes arrendeavgiften till 10 öre/m².
- 1966 fanns det 150 kolonister. De fick slita hårt de första åren, men nu får de riklig lön för mödan.
En koloniförening har verkat under årens lopp och sökt ta tillvara kolonisternas gemensamma intressen.
Vägar har anlagts, vattenposter har ordnats och stugor har vuxit upp och en allmän trivsel är rådande.
Stadens väg- och bebyggelseplaner för Södra Utmarken vållade oro bland kolonisterna under några år - skulle dessa planer komma i konflikt med kolonistugeområdet?
Stadsfullmäktige beslöt ändra arrendetiden från 20 år till 3 år för nya kolonier resp. förlängning av kontrakt för att få friare händer. Nyuppförda stugor skulle vara högst 10 m².
- 1969 Arrendetiden för nytillkomna fortfarande 3 år
- 1970 Nu finns här 205 kolonister.
De äldsta lotterna har prydliga stugor. Några bor på området stora delar av sommaren, och för många är området ett "nödvändigt andningshål",
Det finns nu ordnat vägsystem, parkeringsplats, små allmänna grönområden, vatten och avlopp.
Kolonistugeägareföreningen "Fritiden" självdog för något år sedan.

Fortsatt oro beträffande stadens expansion och tankar på ett sammanhängande "Idrottsområde" mellan nuvarande idrottsplatsen och ishallen - visserligen många år framöver men

- 1971 Kolonisterna fick lugnande besked om att kolonilotterna vid Kullavägen skulle vara kvar.
- 1972 Gatukontoret har i budgeten för 1973 tagit upp 10.000 kronor för iordningställande av ytterligare 20 kolonier i sydvästra delen. Nya gångar och vägar skall anläggas, mark plöjas och dräneras samt framdragning av vatten. Stadsträdgårdsmästaren efterlyser en förening för området. Det skulle vara lättare att genomföra förbättringar såsom lekplats och telefonhytt. Området hålls bra iordning. Gräsmattorna klipps 1 gång/vecka, Containers töms 1 gång/vecka, sopsäckarna för matavfall 2 gånger/v. Toaletterna städas 1 gång/vecka. Koloniträdgårdsföreningen "Fritiden" är nu på gång igen - 110 anmälningar (den förra verkade åren 1954-65)
- 1973 Kontraktstiden ändras till 10 år (efterhand som de går ut). Föreningen vill ha planen utanför stora grinden breddad 5 meter på varje sida samt avrundning av trädbeståndet mot Kullavägen för att förbättra sikten samt utökning av parkeringsplatserna till 35. Toaletterna bör rustas upp. Inhägnaden runt området samt låsanordningarna på grindarna bör ses över och repareras. Lyktstolpar innanför stora grinden önskas.
- 1974 Vid "Fritidens" årsmöte meddelades att kolonisterna nu kan känna sig lugna. De kommunala myndigheterna har meddelat att någon inkräkning inte kommer att ske på koloniområdet. För att stärka föreningen i agerandet gentemot myndigheterna borde anslutningen vara 100-procentig. Medlemsavgiften = 15 kronor.
- 1975 Nu finns här 240 kolonister. Det finns ett antal torrklosetter, men man önskar att kommunen installerar vattentoaletter - en sådan har föreningen installerat i klubbhuset. Föreningen önskar översyn av både bebyggelse och växtlighet. För några - Bättring eller överlåtelse till andra intressenter - 60 personer i kö för en täppa. Området räknas som promenadstråk i stadsplanen och kan därför utnyttjas av alla. Hyresgästerna i "Fritiden" har kontrakt fram till 1981, därefter vill staden helst att området blir andelsbolag.

- 1977 Antal medlemmar i föreningen är 135.
En ny toalettbyggnad med separat handikapptoalett samt telefonhytt är under uppförande.
En enkel lekplats har ordnats.
Relationerna med kommunen är goda. Kommunen sköter vägar och allmänna rabatter. Planer finns på ytterligare ett område om 30 lotter.
Vid infarten finns en karta, som visar de olika vägarna.
Midsommarfesterna är populära.
- 1978 fanns det 252 kolonier. Föreningsavgiften var 20:- kr/år.
70 spekulanter till de 15 senast iordningställda lotterna.
Här finns många välskötta trädgårdar och grönsaksland.
Pionjärerna - de som började på 50-talet - har dignande fruktträd.
Vid varje tomtgräns finns vattenanslutning.
Toalettbyggnaden är klar.
Som klubbstuga har föreningen övertagit och inrett en gammal omklädningsbarack från Ljungvallen. Här finns samlingsrum med pentry och förrådsutrymmen.
Mycket frivilligt arbete utförs av föreningens medlemmar - såsom de två pensionärer, som är värddar i klubbstugan.
- 1980 Antal kolonilotter är 255. Kön till området är 60 personer.
Omsättningen bland kolonisterna är ganska stor- speciellt bland de nya, som inte visste att det krävs en hel del jobb.
- 1981 Arrendeavgiften höjd från 10 öre till 1 kr/m².
Krav på medlemskap i föreningen "Fritiden" för alla kolonister.
Föreningen förnyar sin uppgörelse om arrendetiden med kommunen.
Gäller t o m december 1991.
El dras till klubbstugan och den "första dansbanan" byggs.
- 1982 Irritation över att "tvingas" gå med i föreningen - ett tiotal vägrar.
Fastighetskontoret har meddelat dem att de riskerar att mista sina kolonilotter, eftersom det står i arrendekontrakten att de som hyr lotterna måste vara med i föreningen.
Föreningen svarar för de gemensamma bitarna inom området t ex städning av toa samt skötsel av en del planteringar. Man håller vissa redskap och skottkärror och arrangerar en fest om året.
Genom det nya arrendeavtalet hoppas man att området endast skall disponeras av kommunens invånare - alltså inte vara sommarställe för personer från andra orter.
Ökning i väntelistan för kolonilott.

- 1989 Avtalet löper till 1991-12-31.
Då skulle en omskrivning av bestämmelserna kunna göras med avsikt att upplåta hela området till en förening.
Önskemål har framförts om el till koloniområdet och kommunledningen var i princip positiv till elektrifiering. Man ser då helst att en förening bildas, med vilken kommunen kan teckna avtal. För att det skall vara ekonomiskt försvarbart kräver det kommunala energibolaget att minst 50 ansluter sig.
Området kan vara helt strömförsett april 1990.
- 1991 Fr o m nästa årsskifte tar "Koloniträdgårdsföreningen Fritiden" över det administrativa ansvaret.
Arrendet tecknas mellan Ängelholms kommun och "Fritiden"
270 lotter löper på 25 år. Arrendeavgiften är kr 1.98/m².
Ängelholms kommun kommer i forts. att handha skötseln av gemensamhetsutrymmen och parkanläggningar på området.
En ny "Dansbana" har börjat byggas.
- 1992 den 30 maj invigdes den nya "Dansbanan" av Sven Hedlund.

Ovanstående utdrag är hämtade ur tidningsklipp från Arbetet, NST och HD.

Ängelholm den 21 mars 1998
Ruth Samuelsson
Vallmovägen 15.